

J.nr.

FORPAGTNINGSKONTRAKT

Underskrevne (ejer)

**Syddjurs Kommune
Lundbergsvej 2
8400 Ebeltoft
CVR nr. 29189978**

bortforpagter herved til medunderskrevne (forpagter)

CVR. nr.

Syddjurs Kommune tilhørende landbrugsejendom

matr.nr.
på i alt ca. XXXX ha.
beliggende ved XXXXX , benævnt "XXXXX"

Der knyttes følgende bemærkninger til arealet:

J.nr.

§ 1 Forpagningens genstand

Forpagningen omfatter:
ca. XXX ha fordelt på (del af) matr.nr.

jf. vedlagte kortskitse, bilag 1.

Intet af, hvad der omfattes af denne kontrakt, må fremlejes eller bortforpagtes uden forudgående skriftlig aftale med ejer.

§ 2 Forpagtningsperioden

Forpagningen gælder fra den: 1. september 2023
og vedvarer indtil den: 31. august 2028
til hvilket tidspunkt den ophører uden yderligere varsel, jfr. dog de særlige bestemmelser om ophævelse i §§ 7-9.

§ 3 Forpagtningsafgiften

1. Fast afgift

Forpagtningsafgiften udgør **XXXX ,00 kr./år**, som betales kontant for 1 år ad gangen, første gang den 1. oktober 2024 for perioden 1/9 2023 til 31/8 2024. Forpagtningsafgiften reguleres hver 1/1, første gang den 1/1 2024. Regulering sker på baggrund af den forholdsmæssige ændring i Danmarks Statistiks nettoprisindeks, efter følgende formel

$$\frac{\text{årlig startleje} \times \text{indeks juli (2024)}}{\text{indeks juli (2023)}}$$

hvor 2024 er året for hvilken lejen beregnes.

Opkrævning af forpagtningsafgiften fremsendes skriftligt. Forpagtningsafgiften er pligtig pengeydelse.

Ud over forpagtningsafgiften afholder forpagteren samtlige udgifter til overførsel af betalingsrettigheder såvel ved forpagningens indgåelse som dens ophør.

J.nr.

2. Moms

Til forpagtningsafgiften tillægges ikke moms.

3. Ejendomsskatter

Ejendomsskatter betales af ejer

4. Genforhandling

Såfremt der sker ændringer i danske eller europæiske landbrugs- eller støtteregele, som får væsentlig betydning for parternes rettigheder, pligter eller indbyrdes økonomiske forhold i medfør af nærværende kontrakt, kan denne genforhandles, hvis en af parterne ønsker det.

Det samme gælder, hvis der som følge af lovgivning eller overordnede aftaler i forbindelse med gennemførelsen af en ny kommunal struktur indtræder væsentlige ændringer i kontraktens retlige eller faktiske grundlag.

I tilfælde af, at parterne i en genforhandlingssituation ikke kan nå til enighed om vilkårene for den resterende del af forpagtningsperioden, afgøres uenigheden ved voldgift efter anmodning fra en af parterne.

§ 4 Adgangsret

Ejeren eller dennes repræsentant har til enhver tid ret til at få eller skaffe sig adgang til den forpagtede ejendom samt ret til at kræve meddelt alle nødvendige oplysninger til bedømmelse af, hvorvidt forpagteren overholder sine forpligtelser, ligesom ejeren er berettiget til at foretage de fornødne undersøgelser til konstatering heraf.

Ejeren har tillige adgang til at udføre nødvendigt arbejde på ejendommen, når det ikke er til væsentlig ulempe for forpagteren. Ejeren kan dog altid foretage uopsættelige udbedringer på det bortforpagtede.

§ 5 Sikkerhedsstillelse

Som sikkerhed for, at der ved forpagtningskontraktens ophør sker tilbagelevering af betalingsrettighederne til ejer, stiller forpagteren følgende garanti på følgende vilkår:

Ingen sikkerhedsstillelse

Omkostningerne ved sikkerhedsstillelse afholdes af forpagter.

Forpagteren er ikke berettiget til at give transport eller yde anden sikkerhed i betalingsrettighederne til andre end ejeren af jorden.

§ 6 Forpagning af jord/ forpagters rettigheder og pligter.

1. Enkeltbetalingsordningen

Forpagteren er forpligtet til at søge og at udnytte de betalingsrettigheder, som arealet berettiger til. Forpagteren er forpligtet til at opretholde god landbrugs- og miljømæssig stand på det forpagtede areal. Forpagter forpligter sig til at anvende arealet på en måde, der sikrer, at arealer ikke registreres som permanent græs eller som areal omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Forpagteren er forpligtet til ved forpagtningskontraktens ophør, uanset årsag, uden særskilt vederlag at overdrage betalingsrettigheder til ny forpagter, som forpagteren har fået tildelt på baggrund af det forpagtede areal.

Forpagteren er bekendt med reglerne om krydsoverensstemmelse og er forpligtet til at overholde disse (se særligt vedrørende bekæmpelse af kæmpebjørneklo under punkt 2 ”jorden”).

Forpagter anerkender erstatningsansvar for manglende overholdelse af reglerne, der medfører reduktion af en anden parts, herunder en senere forpagters, landbrugsstøtte.

2. Jorden

Forpagteren overtager arealet i den stand, hvori det er og forefindes.

Såfremt det er nødvendigt for forpagters drift af jorden, overdrager ejer efter forpagters anmodning de nødvendige oplysninger, jfr. også gødningsanvendelsesloven.

Tilsvarende overdrager forpagteren ved forpagtingens ophør på ejers anmodning de nødvendige oplysninger.

Følgende særlige betingelser gælder for arealet:

- Anvendelser af pesticider er ikke tilladt.
- Der må kun køres slam ud på arealet efter skriftlig aftale med ejer.
- Jorden afleveres ved forpagtingens ophør i upløjet stand, medmindre andet aftales særskilt med ejer.
- Jagtretten: tilkommer ejer. Forpagteren skal acceptere, at der drives jagt på arealet, når dette kan ske uden at genere landbrugsdriften.
- Ejer er ikke bekendt med forekomst af flyvehavre på arealet. Bekendtgørelse om flyvehavre er *bilag 2* til nærværende kontrakt.

J.nr.

I forlængelse af pligten til at overholde reglerne om krydsoverensstemmelse er forpagteren gjort særligt opmærksom på, at Syddjurs Kommune har vedtaget indsatsplan imod kæmpebjørneklo gældende fra 06.05.2020 (planen er offentliggjort og findes på kommunens hjemmeside). Pligten til bekæmpelse påhviler forpagteren og skal ske under iagttagelse af forbuddet imod anvendelse af pesticider.

Forpagteren er endvidere gjort særligt opmærksom på pligten til på effektiv måde at bekæmpe flyvehavre og andet ukrudt samt eventuelle plantesygdomme i overensstemmelse med gældende lovregler og god skik og brug.

3. Vedligeholdelse

Vedligeholdelse af drænledninger påhviler forpagteren. Hvis der i forpagtningsperioden sker en forringelse af afvandingsforholdene, som ikke kan afhjælpes ved vedligeholdelse, kan både ejer og forpagter foranstalte dræningsarbejde udført. Hvis parterne ikke kan blive enige om nødvendigheden heraf, herunder tidspunktet og betalingen, eller der kommer myndighedskrav, afgøres spørgsmålet ved voldgift.

Forpagteren er berettiget til at vande de forpagtede arealer med vand fra forpagterens egen boring, såfremt det ikke kræver faste anlæg eller nedgravning af rør på den forpagtede ejendom.

Vedligeholdelse af grøfter, hegn, beplantninger, stier, veje og overkørsler samt forpligtelse til oprensning af vandløb påhviler forpagteren.

4. Andre forpligtigelser

Forpagteren er gjort bekendt med og indforstået med at respektere de på ejendommen hvilende servitutter og andre byrder, herunder hegns- og vejforpligtelser i forhold til naboer.

Der må ikke fjernes grus, sten, mergel, ler, ral, tørv og lignende fra ejendommen, men forpagteren må anvende disse råmaterialer på ejendommen efter dennes behov.

Såfremt ejeren i forpagtningsperioden iværksætter grundforbedringsarbejder, vejarbejder eller lignende på ejendommen, er forpagteren forpligtet til at tåle disse arbejders udførelse på et tidspunkt, hvor det generer forpagterens drift mindst muligt. Ejeren har dog ret til straks at udføre arbejde, der er uudsætteligt.

§ 7

Misligholdelse

Såfremt forpagteren ikke betaler forpagtningsafgiften eller andre pligtige ydelser i forpagtningsforholdet på forfaldsdagen, kan ejeren ophæve forpagtningsforholdet, når han har givet forpagteren et skriftligt påkrav, som udtrykkeligt angiver, at kontrakten ophæves, hvis alle skyldige ydelser ikke betales inden 3 dage fra den dato, hvor påkravet er kommet frem til forpagteren.

J.nr.

Såfremt der foreligger anden misligholdelse, kan ejer på samme måde ophæve forpagtningsforholdet, hvis misligholdelsen ikke er bragt til ophør inden 14 dage efter, at påkrav herom er kommet frem. Hvis forpagteren ikke kan acceptere ophævelsen, skal han inden de 14 dage er udløbet, gøre sine indsigelser gældende. Gør forpagteren indsigelser gældende, skal ejeren inden 4 uger, fra indsigelsen er kommet frem, indbringe sagen for voldgiftsretten.

Særligt gælder i tilfælde af misligholdelse af aftalen vedrørende ansøgning iht. § 6 ejers adgang til opsigelse uden varsel.

§ 8

Konkurs, betalingsstandsning og dødsfald

1. Konkurs

I tilfælde af forpagterens konkurs finder reglerne i konkurslovens kapitel 7 anvendelse. Fristen for boets stillingtagen til, om det vil indtræde i kontrakten, jf. konkurslovens § 55, stk. 2, aftales til 14 dage.

Medmindre konkurslovens regler er til hinder for det, kan ejer straks hæve aftalen, hvis ikke fallenten inden 14 dage stiller betryggende sikkerhed.

2. Betalingsstandsning

I tilfælde af forpagterens betalingsstandsning er ejer berettiget til at kræve sikkerhedsstillelse for ydelser i henhold til denne aftale. Stiller den tilsynsførende ikke sikkerheden inden 14 dage efter, at påkrav herom er kommet frem, er ejer berettiget til at hæve aftalen straks.

3. Dødsfald

I tilfælde af forpagterens død i forpagtningsperioden, skal ejer informeres herom inden 1 måned efter dødsfaldet.

Behandles afdødes bo som et insolvent bo, finder reglerne i konkurslovens kapitel 7 anvendelse. Fristen for boets stillingtagen til, om det vil indtræde i kontrakten, jf. konkurslovens § 55, stk. 2, aftales til 14 dage.

Hvis forpagter efterlader sig ægtefælle eller samlever, er denne dog berettiget til at fortsætte forpagtningen forpagtningsperioden ud på de aftalte vilkår. Dette skal meddeles skriftligt til ejer senest 1 måned efter dødsfaldet.

Hvis der ikke sker indtræden i kontrakten af en berettiget, kan ejer opsigte forpagtningsaftalen med virkning fra forpagtningsårets udløb.

§ 9

Opsigelse

J.nr.

Aftalen er indgået med et varsel svarende til forpagtningsperioden jf. § 2, således at varsel anses afgivet ved indgåelsen af kontrakten.

Selvom aftalen er uopsigelig i forpagtningsperioden jf. § 2 kan aftalen dog opsiges i følgende tilfælde:

Såfremt ejeren skal disponere over arealet eller del deraf til andet end landbrugsmæssige formål, eksempelvis byudviklingsformål eller ejeren ønsker at afhænde arealet.

Aftalen kan i disse tilfælde opsiges med 3 måneders varsel.

Såfremt bortforpagter gør brug af retten til opsigelse efter denne bestemmelse, kompenseres forpagter for sit eventuelle afgrødetab i det pågældende år. Vejledende for opgørelse af erstatningen er afgrødesatserne i de af Dansk Landbrugsrådgivning indgåede landsaftaler.

Herudover kompenseres forpagter for sit tab ved manglende udbetaling efter enkeltbetalingsordningen. Kompensationen beregnes ud fra et anslået gennemsnitsbeløb pr. rettighed på kr. 1000,-.

Forpagtningsafgiften reguleres forholdsmæssigt for resten af forpagtningsperioden.

§ 10 **Syn og skøn**

I forpagtningsperioden er både ejer og forpagter berettiget til at begære syn og skøn afholdt. Syns- og skønsforretninger udføres af én eller to uvildige, kyndige personer. Såfremt der ikke foreligger enighed om en enkelt syns- og skønsmand, udpeger parterne hver sin.

Udgifterne ved forretningen afholdes med halvdelen til hver af parterne. Syns- og skønsmændene kan dog træffe bestemmelse om en anden fordeling, når der skønnes at foreligge anledning hertil.

§ 11 **Voldgift**

Skulle der opstå uenighed mellem parterne, disses boer eller arvinger i anledning af det i denne kontrakt omhandlede forpagtningsforhold - fx om kontraktens rette forståelse, om misligholdelse eller om betydning og virkning af afholdte syns- og skønsforretninger eller om hvilke som helst andre spørgsmål, fx offentlige indgreb, som har betydning for forpagtningsaftalen - skal en sådan uenighed afgøres ved voldgift.

Det samme gælder, såfremt der i forpagtningsperioden skulle indtræffe begivenheder, som ikke kunne forudses ved kontraktens indgåelse. Dette kan fx være væsentlige ændringer i de på ejendommen hvilende byrder eller andre ekstraordinære foranstaltninger - herunder lovmæssige indgreb. I sådanne tilfælde afgør voldgiftsretten, hvilken virkning dette skal have for parterne.

J.nr.

Såfremt parterne i henhold til § 3 indbringer en uenighed om ændring af forpagtningsafgiftens størrelse og beregning for voldgift, afgør voldgiftsretten, om betingelserne for genforhandling er til stede, og den fastsætter, hvilken virkning den pågældende ændring af reguleringen af landbrugets forhold skal have for forpagtningsafgiftens størrelse og beregning samt a conto betalingen i tidsrummet fra og med det forpagtningsår, for hvilket der er fremsat anmodning, og til forpagtningskontraktens udløb. Voldgiftsretten skal i disse sager træffe sin afgørelse ud fra et samlet skøn over, hvilken betydning ændringerne må antages at få i den resterende del af kontraktens løbetid, dels for ejeren, dels for forpagteren, sammenholdt med de relevante forventninger i denne retning, parterne skønnes at have haft ved kontraktens indgåelse.

Ved udpegningen af voldgiftsmændene anvendes samme fremgangsmåde som ved syn og skøn, jf. § 10. Hver af parterne har kun ret til to gange skriftligt at fremsætte sine bemærkninger og har kun 14 dage hver gang til at udfærdige sådanne, medmindre voldgiftsmændene giver tilladelse til flere skriftlige indlæg og/eller længere frist.

Oversiddes fristen, har vedkommende tabt retten til at fremsætte yderligere bemærkninger. Voldgiften bestemmer i øvrigt selv sin forretningsgang, herunder hvilke bevisligheder den yderligere måtte ønske tilvejebragt.

Når voldgiftsmændene har optaget sagen til kendelse, er de forpligtet til inden fire uger derefter at afsige kendelsen. Sker dette ikke, har hver af parterne ret til at forkaste voldgiften og forlange tvisten afgjort ved domstolene.

Voldgiften fastsætter i sin kendelse, hvem der skal udrede de med den pågældende sags behandling forbundne udgifter.

I den forbindelse tages der samtidig hensyn til, hvem der taber sagen helt eller delvis. Der kan tages hensyn til, om det har været rimeligt for den tabende at rejse sagen.

Den afsagte kendelse afgør sagen endeligt og kan således ikke indbringes for de ordinære domstole.

Voldgiftslovens regler finder i øvrigt anvendelse, herunder hvis der opstår tvivl om forståelse eller betydningen af denne paragraf.

Bestemmelserne om tvistigheders afgørelse ved voldgift skal foruden for ejer og forpagter gælde for disses boer, når de behandles som insolvente boer.

§ 12

Landbrugslovens bestemmelser

Under henvisning til bekendtgørelse nr. 316 af 21. marts 2013 om dokumentation og tinglysning af dokumenter vedr. landbrugsejendomme § 5 erklærer parterne ved underskrift af nærværende aftale, enten at kontrakten er gyldig uden tilladelse efter landbrugsloven, eller at der er givet tilladelse til kontraktens indgåelse efter landbrugsloven.

J.nr.

Forpagteren erklærer, at han opfylder betingelserne i landbrugsloven.

§ 13
Omkostninger ved kontraktens underskrivelse

Eventuelle omkostninger i forbindelse med udfærdigelse eller tinglysning af forpagtningskontrakten betales af den part, der har ønsket den pågældende ydelse.

,den ____ / ____ 2023

Som forpagter

Ebeltoft, den ____ / ____ 2023

Syddjurs Kommune

Michael Stegger Jensen
Borgmester

Rasmus Møller
Kommunaldirektør

Indsatsplan til bekæmpelse af Kæmpe Bjørneklo

Syddjurs Kommune
2020 – 2030

Kolofon

Indsatsplan for
bekæmpelse af Kæmpe
Bjørneklo i Syddjurs
kommune.

Udgivet i maj 2020 af:
Syddjurs kommune
Lundbergsvej 2
8400 Ebeltoft

Telefon 87 53 50 00

www.syddjurs.dk

FORORD

Syddjurs Kommune vedtog i 2009 en indsatsplan (2010-2020) for bekæmpelse af den invasive plante, Kæmpe Bjørneklo (*Heracleum mantegazzianum*). Med denne indsatsplan for bekæmpelse af Kæmpe Bjørneklo tog Syddjurs Kommune et vigtigt skridt i de langsigtede bestræbelser for at bekæmpe og slutteligt udrydde denne uønskede plante på alle arealer i kommunen.

Syddjurs Kommune har forpligtet sig til at sikre en høj biologisk mangfoldighed bl.a. ved tilslutning til Countdown deklARATIONEN i januar 2008. Det er et af virkemidlerne til at begrænse invasive arter i landskabet, dvs. indførte planter og dyr, som udkonkurrerer andre arter og derved forarmer naturen.

Kæmpe Bjørneklo kan vokse næsten hvor som helst. Især ses den langs vandløb og veje, ved søer og moser samt på skrænter og gamle pladser for haveaffald. Den naturlige spredning er særligt effektiv langs vandløb, hvor frø kan transporteres flere kilometer med strømmen.

Kæmpe Bjørneklo er uønsket, fordi den med sine store skyggende blade fortrænger de naturligt forekommende græsser og urter. Dermed forsvinder levestederne for mange insekter og andre dyr, og langs vandløb øges risikoen for jorderosion.

Hvis vi ikke får plantens spredning under kontrol, vil mange af vores naturområder miste værdi, og de, som bor og færdes i områderne, vil være plaget af planten, bl.a. fordi den også er giftig.

En vedtaget offentliggjort indsatsplan forpligter både offentlige og private grundejere til at bekæmpe planten på dens voksesteder. Hvis alle gør en konsekvent indsats, kan det lykkes at få kontrol over Kæmpe Bjørneklo i løbet af nogle år.

Indsatsplan 2020-2030

Syddjurs Kommune har evalueret indsatsen med bekæmpelse af Kæmpe Bjørneklo for perioden 2010-2020. Her kan det konstateres, at indsatsplanen har virket, da bekæmpelsen i perioden har haft en god effekt og gjort, at der flere steder ikke findes forekomster af Kæmpe Bjørneklo længere.

Endvidere vurderes det, at Kæmpe Bjørnekloen ikke har bredt sig yderligere. For at der ikke skal ske en yderlig spredning, er det derfor Syddjurs Kommunes vurdering, at der fortsat skal ske en indsats med bekæmpelse af Kæmpe Bjørneklo og derfor vedtages en ny indsatsplan. Indsatsplanen vedtages jf. gældende bekendtgørelse og er gældende for perioden 2020-2030.

Invasive arter

En invasiv art er en plante- eller dyreart, som er indslæbt i et område udenfor sit naturlige udbredelsesområde, hvor den fortrænger eller forrykker balancen mellem arterne på området.

Kæmpe Bjørneklo er en invasiv plante, som er særdeles uønsket i den danske natur. Indsatsplanen er et redskab for en succesfuld bekæmpelse af Kæmpe Bjørneklo.

Indholdsfortegnelse

INDLEDNING	5
KÆMPE BJØRNEKLO UDSEENDE	6
BEKÆMPELSESMETODER GENERELT	7
ANBEFALEDE BEKÆMPELSESMETODER	8
SKEMA OVER ANBEFALINGER	11
STRATEGI FOR BEKÆMPELSE	12
INFORMATION TIL OFFENTLIGHEDEN	13

Indledning

Baggrund

Der findes i Danmark ca. 1500 forskellige plantearter. Hovedparten af disse betragtes som hjemmehørende, mens resten betragtes som indførte. De indførte planter er af forskellige omveje kommet til landet og er nu tilpasset vækstbetingelserne her med større eller mindre succes. Nogle af de indførte planter er uønskede og betragtes som landskabsukrudt. En af de mest aggressive arter er Kæmpe Bjørneklo, som desværre trives rigtig godt på de fleste lokaliteter i Danmark og breder sig, specielt langs vandløb og på engarealer.

Lovgrundlag

Kæmpe Bjørneklo er omfattet af en lovgivning om bekæmpelse. Syddjurs kommune har valgt at udarbejde en indsatsplan for bekæmpelse af denne invasive plante. Reglerne for udarbejdelse af en indsatsplan bliver foretaget efter gældende bekendtgørelse om bekæmpelse af Kæmpe Bjørneklo.

Hvem og hvad er omfattet af planen

Hele Syddjurs Kommune er omfattet af indsatsplanen. Med en egentlig vedtaget og offentliggjort indsatsplan kan ejere af arealer pålægges bekæmpelse i overensstemmelse med indsatsplanen. Forpligtelsen til bekæmpelse gælder alle grundejere i kommunen, dvs. både for private og for offentlige myndigheder. Med indsatsplanen får Syddjurs Kommune et godt værktøj til at gennemføre en koordineret bekæmpelse af Kæmpe Bjørneklo.

Hvis en ejer, som er forpligtet til at foretage bekæmpelse af Kæmpe Bjørneklo, ikke overholder indsatsplanens bestemmelser om bekæmpelse af Kæmpe Bjørneklo, kan kommunen påbyde den pågældende ejer at foretage bekæmpelsen. Ejeren skal gives en frist til at foretage bekæmpelsen på minimum 14 dage, og i påbuddet oplyses det, hvornår kommunen vil foretage kontrol. Efterkommes påbuddet ikke inden for den aftalte frist, kan kommunen foretage bekæmpelsen for ejerens regning, hvilket også vil være oplyst i påbuddet.

Kæmpe Bjørneklo – Udseende

Udseende

Kæmpe Bjørneklo kan blive 2-4 m høj, nogle gange endnu højere. Stænglen kan blive 10 cm tyk og er hul og stivhåret med røde pletter. Bladene er store og fligede og kan blive op til 1,5 m lange. Blomsterne er små, hvide og samlet i store skærme - den midterste skærm kan blive over en halv meter i diameter.

Planten blomstrer typisk fra juni til august, og der kan være mere end 80.000 blomster på en plante. Kæmpe Bjørneklo sætter i gennemsnit 20.000 frø pr. plante og disse dannes og modnes fra juli måned. Frøene spredes i sensommeren og hovedparten af frøene mister spiringsevnen i løbet af 2-3 år, men der er stadig en mindre procentdel af frøene som kan bevare spiringsevnen i jorden i mindst 7-8 år.

Planten er oftest 2-årig, hvilket betyder, at den bruger sit første år til at spire og vokse sig stor. Andet år vil den blomstre, sætte frø og dø. Hvis der er ugunstige forhold, eller hvis frøsætningen bliver forhindret - f.eks. ved slåning eller afgræsning - kan planten leve i mere end 12 år.

Planten kendes bedst på sin størrelse, men man skal være opmærksom på forveksling af Kæmpe Bjørneklo med naturlige danske plantearter, der i deres vækstform kan minde om Kæmpe Bjørneklo.

Naturligt forekommende arter, som Almindelig Bjørneklo og Grønblomstret Bjørneklo kan forveksles, men er dog meget mindre.

Men også arter som Pastinak (gule blomster), Strand-Kvan (grønne blomster i kugle -

formet skærm) og Skov-Angelik (blade opdelt i små afsnit) er blevet forvekslet med Kæmpe Bjørneklo.

PAS PÅ SAFTEN FRA KÆMPE BJØRNEKLO

Kæmpe Bjørneklo er ikke til at spøge med. Hos mennesker kan berøring med plantens saft fremkalde voldsom eksem-lignende udslæt, der ligner og føles som store brandvabler. Virkningen forstærkes af sollys, da indholdsstoffer (furocoumariner) i plantens saft ændres ved lyspåvirkning (fotosensibilisering). Især folk med lys hud er særligt udsatte.

Har man fået saften på sig f.eks. i forbindelse med bekæmpelse, er det vigtigt ikke at udsætte huden for sollys. Hudcellerne dør ved berøringen, og vævet under huden kan også dø, hvorved det kan tage lang tid (op til ½ år) før sårene heler.

Bestand af Kæmpe Bjørneklo med de takkede blade

Bekæmpelsesmetoder – Generelt

Den primære bekæmpelsesstrategi består af hindring af frøenes spredning til voksesteder uden eksisterende Kæmpe Bjørneklobestande. Hvilken strategi man vælger til bekæmpelse af Kæmpe Bjørneklo, afhænger oftest af, hvor mange planter man skal bekæmpe.

Der er overordnet flere måder at bekæmpe planterne på, nemlig:

- Rodstikning/opgravning
- Slåning
- Græsning
- Skærmapning
- Jordbehandling
- Kemisk bekæmpelse

Uanset hvilken bekæmpelsesmetode der anvendes, kan det tage flere år at få Kæmpe Bjørneklo helt væk fra et areal, da en mindre procentdel af frøene kan ligge mindst 7-8 år i jorden og stadig være spiringsdygtige.

Mange steder er der også risiko for at planten indvandrer igen fra naboarealer efter afsluttet bekæmpelse.

Indsatsen vil være mest krævende de første år, hvorefter den gradvist kan reduceres. Selv efter at der på et areal ikke længere er set Kæmpe Bjørneklo, vil det dog være en god ide at holde øje med, om der kommer nyspirede planter.

Til enkeltstående planter og bevoksninger op til 200 individer anbefales rodstikning.

Metoden er den mest effektive til at udrydde Kæmpe Bjørneklo, men den er arbejdskrævende.

Store forekomster kan slås, afgræsses eller nedpløjjes. Det kan være aktuelt at anvende sprøjtemidlet Glyphosat (Roundup) til påsmøring eller evt. punktsprøjtning. Bredsprøjtning må ikke foretages i nærhed af vandløb, søer, på beskyttet natur og på våde områder.

Bekæmpelsen skal gentages og kontrolleres flere gange i løbet af en sæson.

Der er følgende minimumsfrister for bekæmpelse:

- Bekæmpelse – inden 1. juni
- Bekæmpelse (eller kontrol af 1. bekæmpelse) – inden 1. juli
- Bekæmpelse (eller kontrol af 2. bekæmpelse) – inden 1. september

Det anbefales at bekæmpe to gange mellem 15. april og 1. juni. Det er vigtigt at starte tidligt, når planterne kun har to blade og er 10-15 cm høje. Jo mindre planterne er, jo nemmere og billigere er det at bekæmpe dem.

Anvender man glyphosat, skal alle sikkerhedsmæssige og miljømæssige forskrifter overholdes, og der skal tages hensyn til, at bekæmpelsesmetoden ikke må være til skade for økologiske bedrifter og vandmiljøet.

Gode råd for bekæmpelse af Kæmpe Bjørneklo:

- Lav en plan for bekæmpelsen
- Start tidligt
- Vær vedholdende
- Tag hensyn til miljøet

Kæmpe Bjørneklo med den genkendelige røde stængel

Anbefalede bekæmpelsesmetoder

Rodstikning

Rodstikning er en effektiv men arbejdskrævende metode til bekæmpelse af Kæmpe Bjørneklo. Ved mindre bestande, foretages rodstikning ved at roden kappes 10-15 cm under jordens overflade. Der kan med fordel anvendes en specialspade. De afskårne plantedele trækkes op af jorden og efterlades til udtørring. Afhængigt af områdets tilgængelighed og tætheden af planter, kan der rodstikkes 100-300 planter i timen. Rodstikningen foretages i april-maj med en opfølgning i juni.

Slåning

Manuel slåning af Kæmpe Bjørneklo er en mulig metode for mindre bestande, mens mekanisk slåning af Kæmpe Bjørneklo er en nyttig bekæmpelsesmetode til større bevoksninger.

Planterne vil hurtigt efter slåning danne nye skud, hvorfor slåning skal gentages 2-3 gange i løbet af en vækstsæson.

Effekten af slåning som bekæmpelsesmetode er, at de gentagne slåninger udsulter planterne, og at blomstring og frøsætning kan forhindres. Det er vigtigt at forhindre, at planterne blomstrer og sætter frø mellem slåningerne. Man skal være opmærksom på, at enkelte planter kan sætte nye skud og blomstre på korte stængler.

Årets første slåning skal foretages inden planterne sætter blomst (april-maj), således at frøsætning undgås. Herefter gentages behandlingen med 3 til 4 ugers mellemrum, indtil vækstsæsonen er overstået uden blomstring.

Afgræsning

Græsning er en effektiv bekæmpelsesmetode overfor større bestande af Kæmpe Bjørneklo. Især om foråret er græsning effektiv. Når dyrene æder de unge planter, efterhånden som de kommer op, sætter Kæmpe Bjørneklo straks nye skud, og når de ligeledes straks bliver ædt, ender planten med at blive udsultet og dør. Det er vigtigt, at græsningstrykket er tilstrækkeligt højt.

Får er glade for Kæmpe Bjørneklo. Særligt gotlandske pelsfår, som ofte bruges til naturplejeopgaver, elsker Kæmpe Bjørneklo og kan vælte store planter for at æde dem før noget andet. Heste og kvæg spiser også gerne Kæmpe Bjørneklo, men de skal sættes til at

Kæmpe Bjørneklo i blomst og med frøanlæg

græsse, inden planterne bliver alt for store. De fleste planter dør efter at have været udsat for græsning gennem en sæson.

Ved tætte bestande af Kæmpe Bjørneklo anbefales et højt græsningstryk i foråret (20-30 får pr. ha.), og at det sænkes i slutningen af juni (5-10 får pr. ha.), når planternes vækst er svækket. I forbindelse med græsning er det også vigtigt at bekæmpe de planter, der eventuelt måtte findes udenfor indhegningen.

Skærmmkapning

Skærmmkapning kan benyttes på alle arealer. Det er dog en arbejdskrævende og ubehagelig metode, fordi det er svært helt at undgå at komme i kontakt med den giftige saft fra planterne. Hvis skærmmkapningen foretages på det rette

tidspunkt, kan dette føre til, at den enkelte plante dør, da al plantens oplagrede energi er gået til blomstring og dannelse af frø.

Ved skærmmkapning skal skærmen skæres af, efter at planten har blomstret, men inden den danner frø, hvilket falder indenfor perioden juni-juli. Hvis skærmene afskæres for tidligt, risikeres det, at planten sætter nye blomster allerede samme år, eller at den overlever og blomstrer det følgende år.

Det vil dog altid være bedre at kappe skærmen af for tidligt frem for at gøre det for sent. Alternativt bør planten i dette tilfælde rodstikkes. Da frøene kan eftermodne på de afskårne skærme, er det vigtigt, at disse indsamles og destrueres. Det anbefales, at de indsamlede skærme destrueres ved forbrænding.

Jordbehandling

Forskellige former for jordbehandling, pløjning, harvning eller fræsning kan være effektivt i store områder, hvor det er muligt at komme til med maskiner. Det giver mulighed for at bekæmpe store arealer på kort tid. Man skal dog være opmærksom på, at fræsning kan fremme spredning af andre uønskede planter som f.eks. rød hestehov.

Behandlingen skal gentages mindst et par gange i løbet af sommeren, da det må forventes, at der fremspirer nye planter efter behandlingen, og at enkelte planter skyder igen. Jordbehandling kan evt. kombineres med efterfølgende slåning. Der må ikke jordbehandles på beskyttede naturtyper og indenfor 2-meter bræmmer til vandløb og søer.

Kæmpe Bjørneklo med de savtakkede blade

Kemisk bekæmpelse - sprøjtning/pensling

Glyphosat er det eneste pesticid, der er godkendt til bekæmpelse af Kæmpe Bjørneklo i Danmark. Glyphosat er det aktive stof i bl.a. Roundup. Hvis man anvender kemisk bekæmpelse af Kæmpe Bjørneklo, bør det ske i slutningen af april, inden de store planter dækker de nyspirede planter, således at de ikke rammes af sprøjtegiften. Det er nødvendigt at gentage behandlingen i maj for at bekæmpe de spæde kimplanter (nyspirede planter), der ikke blev ramt ved den første behandling. Den opfølgende behandling med sprøjtemiddel bør senest iværksættes 10-14 dage

efter den første behandling. Som afslutning på en kemisk bekæmpelse af Kæmpe Bjørneklo skal der foretages en gennemgang af området i september, hvor eventuelt overlevende planter rodstikkes.

Da glyphosat skader andre planter end Kæmpe Bjørneklo, bør behandlingen være målrettet de enkelte planter så vidt muligt ved enten en afskærmet sprøjtning eller pensling af enkeltplanter. Bredsprøjtning af større arealer bør helt undgås, da der er risiko for at områdets naturlige flora rammes, og at giften spredes til det omgivende miljø. Endvidere skal den enkelte lods ejer være opmærksom på,

at der på en række arealer kan være begrænsninger i forhold til brugen af sprøjtemidler. Begrænsningerne kan bl.a. gælde arealer, der er omfattet af § 3 i Naturbeskyttelsesloven, arealer langs vandløb, vandhuller, søer, arealer i nærheden af drikkevandsboringer, på brakmarker, på arealer hvor der gives tilskud fra miljøvenlige jordbrugsforanstaltninger og på arealer med økologisk jordbrug.

I forbindelse med en eventuel brug af ukrudtsmidler til bekæmpelse af Kæmpe Bjørneklo påhviler det den enkelte lodsejer at overholde gældende lovgivning.

Eksempel på hvad Kæmpe Bjørnekloen kan blive til hvis den ikke bekæmpes

Skema over anbefalinger

Syddjurs kommunes anbefalinger er samlet i nedstående skema. (Skemaet er lånt fra HedeDanmark og revideret af kommunen).

I skemaet vises ni forskellige bekæmpelsesmetoder, og skemaet skal hjælpe med at

vælge den bedste bekæmpelsesmetode. I skemaet viser en "smiley", hvilken metode du bør vælge ud fra de fordele og ulemper, der er ved den enkelte bekæmpelsesmetode. 😊 er en anbefaling af metoden, 😐 viser, at metoden kan

bruges, og 😞 betyder at metoden enten er forbudt eller ikke anbefales. Hvis du er i tvivl, er du velkommen til at ringe til kommunen for at få en snak om, hvilken metode der er bedst lige præcis for dig.

	Manuelle metoder				Maskinelle metoder			Ændret drift af arealet	
	Rodstikning	Slåning	Skærmskaping	Sprøjtning	Jordbehandling	Slåning	Sprøjtning	Genopdyrkning	Græsning
Enkelte planter og små bevoksning									
Vandløbskant, 2-meter bræmme, hegn, remiser mm.	😊	😊	😐	😐	😞	😐	😞	😞	😐
Enge- og naturarealer	😊	😐	😞	😞	😞	😐	😞	😞	😊
Landbrugsarealer	😊	😐	😞	😊	😊	😐	😊	😊	😐
Store bevoksninger (hundreder af planter)									
Vandløbskant, 2-meter bræmme, hegn, remiser mm.	😊	😊	😐	😐	😞	😐	😞	😞	😐
Enge- og naturarealer	😐	😞	😞	😞	😞	😐	😞	😞	😊
Landbrugsarealer	😞	😞	😞	😊	😊	😐	😊	😊	😊

Vær opmærksom på, at der kan gælde særlige regler på naturarealer og braklagte arealer.

Strategi for bekæmpelse

Kæmpe Bjørnekloens eneste svaghed er, at planten dør efter blomstring. Strategien i bekæmpelsen må derfor sigte mod at undgå, at der produceres spiredygtige frø. Effektiv bekæmpelse af Kæmpe Bjørneklo kræver derfor, at planterne slås ihjel inden blomstring og frøsætning, samt at indsatsen følges op i de følgende år med at fjerne kimplanter, der stammer fra de frø, der ligger i jorden.

Prioritering af indsats

En indsats mod Kæmpe Bjørneklo er kun effektiv, hvis man gennemfører en bekæmpelse i hele kommunen, samt på arealer, der grænser op til Syddjurs Kommune. En effektiv bekæmpelse forudsætter også, at en indsats gennemføres flere år i træk.

Mål for bekæmpelse af Kæmpe Bjørneklo

For at den samlede indsatsplan kan få den ønskede effekt, bør bekæmpelsen være

godt i gang i alle bevoksninger senest 3 år efter indsatsplanens vedtagelse. Vandløb er vigtige spredningsveje for Kæmpe Bjørneklo. Det er derfor vigtigt at starte bekæmpelsen øverst i systemet og arbejde nedad med strømmen. Det er desuden vigtigt at bekæmpe alle bevoksninger indenfor et vandløbsopland samtidigt.

Det er vigtigt at fortsætte de steder, hvor man allerede er begyndt at bekæmpe Kæmpe Bjørneklo.

Alle enkeltstående planter og små bestande bør bekæmpes hurtigst muligt for at undgå frøspredning. Jo hurtigere bekæmpelsen foregår, desto nemmere er det at bekæmpe.

Bekæmpelsen bør prioriteres højt i særligt værdifulde naturområder og sårbare naturtyper. Jo hurtigere der sættes ind med en bekæmpelse, desto større er chancen for at bevare eller genskabe natur-

værdier. Bekæmpelse bør prioriteres højt i rekreative områder, fordi det er vigtigt at bevare de rekreative værdier. Desuden begrænses den frøspredning, som skyldes rekreativ færdsel i disse områder.

Bekæmpelsen bør prioriteres højt langs veje og stier. Trafiksikkerhed og adgangsforhold øges, og frøspredning begrænses.

Kæmpe Bjørneklo i fuldt flor

Unge planter af Kæmpe Bjørneklo

Information til offentligheden

Det er væsentligt at skabe interesse og bevidsthed om vigtigheden af at bekæmpe Kæmpe Bjørneklo. Budskabet til borgere om, at de selv kan og skal gøre noget ved den giftige plante på deres ejendom, formidles via lokalavisen og på kommunens hjemmeside.

Anbefalede metoder

De førnævnte bekæmpelsesmetoder er anbefalede metoder, da Syddjurs Kommune ikke kan beslutte, hvilken metode den enkelte borger skal anvende. Desuden kan forskellige forhold på den enkelte lokalitet være afgørende for den mest hensigtsmæssige metode til bekæmpelse af Kæmpe Bjørneklo.

Der vil, når indsatsplanen er godkendt, kunne blive meddelt påbud til lodsejere, som ikke foretager en frivillig og effektiv bekæmpelse af Kæmpe Bjørneklo.

Registrering af Kæmpe Bjørneklo

Der er i forbindelse med den nu afsluttede indsatsplan (2010-2020) foretaget en løbende bekæmpelse og registrering af Kæmpe Bjørneklo, så vi hele tiden er bedst muligt opdateret på, hvor de findes i kommunen.

Vi opfordrer stadig alle kommunens borgere til at indrap-

portere fund af Kæmpe Bjørneklo.

Yderligere oplysninger

Yderligere oplysninger om Kæmpe Bjørneklo og bekæmpelse af denne kan findes på Syddjurs hjemmeside, hvor der bl.a. er henvisninger til forskellige links om emnet.

Syddjurs Kommunes hjemmeside:
www.syddjurs.dk

Høring

Indsatsplanen har været i 8 ugers høring jf. § 3 stk. 2 i Bek. nr. 842 af 23.06.2017 om bekæmpelse af Kæmpe Bjørneklo.

Syddjurs Kommune har ikke modtaget nogen bemærkninger til indsatsplanens indhold i høringsperioden.

KLAGEVEJLEDNING

Indsatsplanen er udarbejdet i henhold til ovennævnte Bekendtgørelse om bekæmpelse af kæmpebjørneklo, og kan i medfør af § 6 i bekendtgørelsen påklages til Miljøstyrelsen. Landbrug og Fødevarer, samt Danmarks Naturfredningsforening og Friluftsrådet ved deres hovedorganisationer er klageberettiget.

Klagen indgives til kommunalbestyrelsen, der videresender

klagen til Miljøstyrelsen med kommunalbestyrelsens bemærkninger. Ved videresendelse skal kopi af indsatsplanen vedlægges.

Indsatsplanen er offentliggjort på Syddjurs Kommunes høringsportal den 6.5.2020. En eventuel klage skal indgives inden 4 uger fra datoen for offentliggørelsen af den endeligt vedtagne indsatsplan, dvs. **senest den 3.6.2020.**

Kopi af indsatsplanen er sendt til:

- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedsøgade 20, 2100 Kbh. Ø, dn@dn.dk
- Landbrug og Fødevarer F.m.b.A, Axeltorv 3, 1609 Kbh. V, info@lf.dk
- Friluftsrådet, Scandiagade 13, 2450 Kbh. SV, fr@friluftsradet.dk

Indsatsplanen kan endvidere ses på Syddjurs Kommunes hjemmeside www.syddjurs.dk

Bekendtgørelse 2020-05-29 nr. 730 om flyvehavre

I medfør af § 12, § 13, stk. 3, § 15, stk. 1, § 24, stk. 2, og § 25, stk. 1, i lov nr. 58 af 28. januar 2020 om planter og plantesundhed m.v., og efter forhandling med justitsministeren, fastsættes efter bemyndigelse:

§ 1. Ejeren eller brugeren af et ubebygget eller ubefæstet areal har pligt til at holde arealet fri for flyvehavre. Ved flyvehavre forstås planter af *Avena fatua* L., *A. sterilis* L., og andre vildtvoksende etårige havrearter, der har løsningslag ved grunden af en eller flere kerner i småakset.

§ 2. Ejeren eller brugeren af en ejendom med forekomst af flyvehavre skal ved udlevering af afgrøder fra ejendommen afgive oplysning til modtageren om forekomsten. På modtagerens anmodning skal dette gøres skriftligt.

Stk. 2. Foretages høst, tærskning mv. med maskiner, der tilhører en anden, skal maskinens ejer underrettes om forekomsten af flyvehavre.

Stk. 3. Ved salg, bortforpagtning, udlejning eller anden form for overdragelse af arealer med forekomst af flyvehavre skal overdrageren skriftligt meddele erhververen, at der forekommer flyvehavre på arealet.

§ 3. Planter eller plantedele af flyvehavre, herunder friske eller tørrede buketter med indhold af flyvehavreplanter, må ikke sælges eller overdrages.

Stk. 2. Det er ikke tilladt at udlægge fugle- eller vildtfoder med indhold af flyvehavre eller på anden måde at sprede flyvehavre.

Stk. 3. Organisk materiale, herunder husdyrgødning, der formodes eller vides at indeholde flyvehavre, må ikke anvendes til gødsning, sælges eller overdrages, med mindre det er behandlet således, at det ikke indeholder spiredygtige flyvehavrekerner.

Stk. 4. Varer bestemt til konsum eller foderbrug, der formodes eller vides at indeholde flyvehavrekerner, må ikke udleveres til den endelige forbruger, før det er konstateret, at partiet er fri for flyvehavre eller behandlet således, at der ikke kan forekomme spiredygtige flyvehavrekerner.

Stk. 5. Frø til såning af arter, der ikke er omfattet af bekendtgørelserne om sædekorn og markfrø, og som kan indeholde flyvehavre, må ikke udleveres til den endelige forbruger, før det er konstateret, at partiet er fri for flyvehavrekerner.

§ 4. Markredskaber, høstmaskiner, maskiner anvendt til emballering og ensilering samt rense-, tørre- og bejdsemaskiner, der har været anvendt på en ejendom med forekomst af flyvehavre, skal renses, så de er fri for flyvehavre, inden de fjernes fra ejendommen.

Stk. 2. Rense-, tørre- og bejdsemaskiner, der har været anvendt til behandling af afgrøder fra en ejendom med forekomst af flyvehavre, skal renses, så de er fri for flyvehavre, før de anvendes til andre afgrøder.

Stk. 3. Vogne, transportredskaber, containere og anden emballage samt lokaler, der har været anvendt til afgrøder med indhold af flyvehavre, skal renses, så de er fri for flyvehavre, før de anvendes igen.

Stk. 4. Det afrensede materiale fra redskaber, maskiner m.m. nævnt i stk. 1-3, skal håndteres og behandles således, at spredning af flyvehavre ikke forekommer.

Stk. 5. Transport af varer med indhold af flyvehavre skal ske således, at spredning af flyvehavre ikke forekommer.

§ 5. Landbrugsstyrelsen foretager kontrol for at sikre, at bekendtgørelsens regler overholdes.

Stk. 2. Hvis Landbrugsstyrelsen under en kontrol konstaterer udbredt forekomst af flyvehavre, dvs. flere end få enkeltstående, spredte planter, foretager Landbrugsstyrelsen gebyrbelagt opfølgende kontrol.

Stk. 3. Har Landbrugsstyrelsen foretaget en opfølgende kontrol, jf. stk. 2, kan Landbrugsstyrelsen foretage én eller flere gebyrbelagte genkontroller i årene efter det år, i hvilket Landbrugsstyrelsen har konstateret udbredt forekomst af flyvehavre.

Stk. 4. For omkostninger ved opgaver vedrørende hver opfølgende kontrol, jf. stk. 2, og hver genkontrol, jf. stk. 3, opkræves et grundgebyr på 2.900 kr. samt 300 kr. pr. påbegyndt halve time.

§ 6. Med bøde straffes den, der overtræder §§ 1-4.

Stk. 2. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

§ 7. Skønnes en overtrædelse af § 1 ikke at ville medføre højere straf end bøde, kan Landbrugsstyrelsen i et bødeforelæg tilkendegive, at sagen kan afgøres uden retssag, hvis den, der har begået overtrædelsen, erklærer sig skyldig i overtrædelsen og erklærer sig rede til inden en nærmere angiven frist at betale en bøde som angivet i bødeforelægget.

§ 8. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. juli 2020.

Stk. 2. Bekendtgørelse nr. 1548 af 11. december 2015 om flyvehavre ophæves.

Stk. 3. Der opkræves ikke gebyr efter § 5, stk. 4, hvis kontrolbesøget, hvorved der er konstateret manglende overholdelse af pligt til at holde et areal fri for flyvehavre, har fundet sted forud for denne bekendtgørelses ikrafttræden.